

hebben gezien, dan *hoe* zij land en volk zagen en welke indrukken zij daarvan hebben meegenomen. Het beeld, dat wij van ons nationaal verleden als trouw-gelijkend aanvaarden, moet aan juistheid winnen, als de spiegel ons door een vreemde hand voorgehouden wordt". De schrijver, sinds Januari 1673 nuntius te Keulen, meldde Zondag 12 April 1676 naar Rome, dat hij plan had een uitstapje naar Holland te maken, met het doel om dit land door eigen aanschouwing te leeren kennen. Zeer spoedig daarna ging hij te Keulen sloop en zakte zoo den Rijn af. Na een oponthoud te Nijmegen trok hij naar Tiel, Gorkum, Dordrecht, Antwerpen en Brussel, keerde van daar naar Dordt terug en kwam daarna te Rotterdam, om later door te gaan naar Delft, Den Haag, Leiden, Haarlem, Amsterdam en Utrecht en over Nijmegen weer terug te reizen.

22 April was de nuntius te Antwerpen en 2 Mei vertoefde hij te Amsterdam. In dien tusschentijd moet hij dus te Rotterdam geweest zijn, waar hij, snel en nauwkeurig opmerker als hij was, al spoedig de gunstige ligging en de toekomst van onze koopstad met juistheid bepaalde. Maar laten wij hem zelf aan het woord :

REISBERICHT VAN DEN KEULSCHEN NUNTIUS PALLAVICINO.

„Van daar (Dordrecht) ging ik naar Rotterdam, een stad van nog weinig bekendheid, maar die zeer vooruitgegaan is en zich nog steeds uitbreidt, waar de koophandel bloeit en waar om die reden en naar verhouding ook het aantal schepen vermeerdert. Eenige kooplieden van Amsterdam zeiden mij, hoe zij vreesden, dat Rotterdam eens Amsterdam zelfs boven het hoofd zou groeien; en werkelijk is de ligging veel gunstiger; Amsterdam toch ligt in een